

El passat 28 de desembre de 2013 es va celebrar, a l'Hotel H10 de Barcelona la **SEGONA TROBADA INFORMAL DE MEMBRES I REPRESENTANTS DE COMUNITATS CATALANES DE L'EXTERIOR ADHERIDES O NO A LA FIEC (FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ENTITATS CATALANES)**. Aquesta trobada es va celebrar atès l'èxit de la Trobada celebrada a 2012 i atès el fet que l'ajornament indefinit de la prevista Trobada Mundial de Comunitats Catalanes de l'Exterior, que organitza amb periodicitat més o menys quadriennal el Govern de Catalunya, no ha permès fer, com hagués estat el nostre desig, l'Assemblea General de la FIEC, que des d'anys coincideix sempre amb aquest important esdeveniment. A això s'afegeix el fet que moltes de les trobades continentals de xarxa (amb l'excepció de les del Con Sud d'Amèrica i la de Xarxa Europa) que permeten també un debat presencial i el contrast d'experiències i aspiracions entre membres i representants de les comunitats catalanes de l'exterior, tampoc han pogut celebrar-se, de manera regular, en aquests darrers anys.

En aquesta Trobada Informal hi van participar representants o membres d'entitats catalanes de l'exterior de Brussel·les, Luxemburg, Berna, Suïssa, Hamburg, Berlin, Santo Domingo, Mendoza, Mar del Plata, Beijing, Stuttgart, Londres, Lille, Mèxic, Madrid, Saragossa, a més de representants de l'IPECC, Quan el Català és Minoria, ANC-Catalunya Exterior i diputats al Parlament de Catalunya (ICV). També hi va assistir el responsable d'àrea de CCE del Govern català.

La reunió va començar amb un petit retard atès que la FIEC havia cedit la sala de l'Hotel H10 al Consell d'Assemblees Exteriors de l'ANC que va celebrar la seva Trobada just abans de la de la FIEC.

Es va constatar, amb satisfacció, l'elevat grau de compliment dels acords adoptats a la reunió del 29 de desembre de 2012.

Els punts centrals de la discussió d'enguany van ser: les accions per a promoure una reforma de la llei electoral (LOREG), que la llei de consultes que es prepara al Parlament de Catalunya inclogui als catalans de l'exterior, l'anàlisi de la nova migració i com fer-hi front des de les entitats de manera eficaç, la difusió de l'exposició sobre Els Set Tresors de la Catalunya Exterior, l'ensenyament del català a les noves comunitats infantils de l'exterior, la nova Llei d'Acció Exterior i la possible reforma de la vigent Llei de relacions amb les CCE, la recuperació de les emissions de TV3CAT, la millora de la difusió de la informació a les comunitats catalanes de l'exterior, i altres punts. A la taula de la reunió hi eren els membres de la Junta de la FIEC: Oriol Vicente (Santo Domingo), Xavier Tudela (IPECC) i Antoni Montserrat (Luxemburg). La Marta Garrich (Quan el català és minoria/Patufets al Món) va informar de les activitats

d'aquesta plataforma, la Sara Vilà (Grup Parlamentari ICV) va informar de diverses possibilitats respecte de la reforma de la LEC i de la discussió pressupostària en curs i el Daniel Gimeno (Àrea de CCE del Govern Català) sobre alguns aspectes de la gestió de subvencions 2014 i la Llei d'acció exterior.

Els acords i les accions a portar a terme en els propers temps seran:

- **Les perspectives de reforma de les lleis electorals per a permetre la participació democràtica dels catalans de l'exterior**

Respecte de la reforma de la LOREG (Llei orgànica de règim electoral general) es va recordar que el passat mes de febrer de 2012 es va enviar una carta a tots els Portaveus catalans dels Grups Parlamentaris al Congrés dels Diputats a Madrid demanant-los de promoure, el més aviat possible i en tots els casos abans de les Eleccions al Parlament Europeu previstes al Maig de 2014, **una nova reforma de la llei** eliminant el 'voto rogado' i retornant als principis de la llei d'abans de 2010, conservant algunes coses positives de la nova llei (la possibilitat de votar a ambaixades i consolats) i avançant cap a un sistema de vot electrònic que les noves tecnologies permeten. El 22 de març es va celebrar a Barcelona una reunió entre la FIEC i representants de tots els grups parlamentaris a Madrid a la que hi van participar PP, PSOE, CiU, ICV i ERC (per delegació) en que tots ells es van comprometre a donar suport a aquesta iniciativa. El passat 26 d'octubre hi va haver una votació a la Comissió Constitucional del Congrés en que el PP va rebutjar una primera proposta de reforma de la LOREG en contra de l'opinió de la resta de grups. Sembla que la situació es pot reconduir aviat però es considera que cal continuar pressionant.

Respecte de la **proposta de Llei de Consultes No referendàries**, en discussió al Parlament de Catalunya, s'han fet al llarg de l'any nombroses gestions per carta i entrevistes personals amb diversos grups (CDC, ERC i CUP) per tal que si, finalment, els catalans som cridats a les urnes per a decidir sobre el futur de Catalunya dins l'Estat espanyol el proper **9 de novembre de 2014**, els catalans de l'exterior **puguem votar** (encara que fos amb totes les limitacions de la LOREG, si aquesta llei no es reforma abans).

En l'hipotètic cas que l'Estat espanyol pactés amb el Govern català la legalitat d'aquest referèndum seria el cens electoral (inclòs el CERA) el que s'utilitzaria en aquesta situació sense cap mena d'exclusió dels catalans de l'exterior. Si finalment es convoca una Consulta organitzada des del Govern català aleshores, i segons l'avantprojecte de Llei de Consultes en discussió al Parlament de Catalunya, s'utilitzaria el Padró Municipal i no el cens electoral i **això deixaria als catalans de l'exterior sense poder votar en aquesta històrica consulta**.

L'alternativa apuntada, des d'alguns grups parlamentaris, consistiria en la creació d'un **Registre Voluntari d'Electors de l'Exterior**. Una fórmula que, en principi, pot ser acceptable a condició que els vots emesos a partir d'aquest Registre siguin plenament computables, es faci una campanya d'inscripció a aquest Registre en plena col·laboració entre el Govern Català i totes les entitats

catalanes de l'exterior amb la necessària anticipació, i es permeti la inscripció en aquest registre dels catalans residents a d'altres CCAA de l'Estat espanyol.

Finalment es va recordar que al Parlament de Catalunya està constituïda una Ponència per a adoptar, per primera vegada, una Llei Electoral pròpia per Catalunya (única comunitat autònoma de l'Estat espanyol que no en té i que es regeix per la llei estatal, la LOREG).

Es va acordar emprendre les accions següents:

- Adreçar una **carta a tots els grups parlamentaris al Congrés de Diputats a Madrid**, recordant-los el compromís adoptat el passat 22 de març de 2013 i instant-los a adoptar la reforma de la LOREG i l'eliminació del 'voto rogado' abans de la convocatòria de les eleccions al Parlament Europeu de 25 de maig de 2014.
 - Un cop es conegui amb més detalls el text de la **Llei de Consultes No referendàries i si es confirma l'adopció de l'alternativa del Registre Voluntari d'Electors de l'Exterior, adreçar-se als grups parlamentaris per a garantir** que els vots emesos a partir d'aquest Registre siguin plenament computables, es faci una campanya d'inscripció a aquest Registre en plena col·laboració entre el Govern Català i totes les entitats catalanes de l'exterior amb la necessària anticipació, i es permeti la inscripció en aquest registre dels catalans residents a d'altres CCAA de l'Estat espanyol.
 - En el cas que el Parlament continuï la discussió sobre una llei electoral pròpia per Catalunya insistirem en el respecte als drets i participació dels catalanes de l'exterior i molt especialment en el **vot electrònic** que les noves tecnologies permeten.
 - De forma immediata s'acorda donar ple suport i activar una campanya al web **Vull Votar** creat per Catalansalmon que promou el dret de vot pels catalans de l'exterior en una futura consulta: <http://www.vullvotar.cat/>
- **L'anàlisi del fenomen migratori i com fer-hi front des de les entitats de manera eficaç**

A l'espera de la publicació per part de l'INE (Instituto Nacional de Estadística) espanyol de les dades definitives de 2013 sobre la migració dels espanyols i els catalans cap a l'exterior i de les dades actualitzades del PERE (*Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero*) corresponents a 2013, tots els participants constaten la seva gran preocupació per l'increment de consultes i d'arribades de catalans a la gran majoria de països del món. Entre els anys 2008 i primer semestre de 2013, període de l'actual crisi econòmica, el total de persones de nacionalitat espanyola que han traslladat el seu domicili des de Catalunya cap a l'estranger per a anar a viure i/o intentar treballar a l'estranger **és de 46.274**. El total, **persones de nacionalitat espanyola residents a Catalunya més persones d'altres nacionalitats residents a Catalunya, que haurien abandonat Catalunya en el mateix període 2008-primer semestre**

de 2013 és de 530.097 persones, encara que les dades en el cas de la Unió Europea no reflecteixen plenament la realitat al tractar-se d'un espai de lliure circulació on no tothom fa els tràmits d'enregistrament consular i de baixa al municipi d'origen.

Es constata una millora significativa de la resposta per part de les institucions catalanes a aquesta nova realitat durant l'any 2013 amb les discussions en curs sobre el Pla de Migracions 2013-2016 (que per primera vegada inclou l'emigració des de Catalunya), l'activitat de la Direcció d'Immigració de la Generalitat (que ha associat a la FIEC i al Consell al Grup de Treball Migracions) i la creació des de la Àrea de CCE d'una línia específica de subvencions per activitats en favor de la nova emigració a les Subvencions CCE a 2013 i creació de recursos web. També des de les entitats s'han fet iniciatives importants a Europa (Trobada Benelux/Centreuropa sobre el tema, discussió específica a la Trobada Europea, iniciatives públic/privades a Suïssa i a Argentina, èxit de la pàgina Facebook de la FIEC 'Treballar a l'Exterior', publicació de diverses guies per a treballar i viure des de diferents casals, etc.). Es comenta també que aquesta nova migració obre la possibilitat de crear xarxes professionals de catalans de l'exterior que en certs casos poden ser molt més eficaces que un suport genèric.

Es va acordar emprendre les accions següents:

- Quan la FIEC publiqui, durant el primer trimestre de 2014, les dades corresponents a l'emigració catalana 2013 s'intentarà presentar-les a Barcelona en roda de premsa.
 - La FIEC ha preparat pel Pla de Migracions 2013 un document '***Emigrar des de Catalunya. En què haig de pensar? Quines són les coses que cal que tingui en compte?***' que vol ser una guia per a les persones que decideixen emigrar. Cas que no es publiqui des del Govern Català es farà des de la FIEC amb la màxima publicitat.
 - Es promourà un document que reculli les 'bones pràctiques' des de les entitats en matèria d'acollida migratòria.
- **El nou problema del creixement de les comunitats infantils a l'exterior**

Probablement més de 100.000 nens catalans menors de 16 anys resideixen en països amb altres llengües que el català i l'actual onada migratòria que pateix Catalunya, amb un caràcter cada cop més familiar com també ho mostren les estadístiques de l'INE (**el 22% de persones que van abandonar Catalunya a 2012 tenia menys de 15 anys**), no farà sinó augmentar la dimensió d'aquesta necessitat de preservar les competències adquirides en la llengua catalana per a aquesta població escolar resident fora de Catalunya. Per a moltes comunitats catalanes de l'exterior la preservació i la continuïtat de la llengua catalana en el medi familiar és una de les tasques més importants. L'ensenyament del català a les comunitats infantils a l'exterior no gaudeix de cap protecció ni suports específics des de Catalunya, a diferència del castellà que compta amb la normativa de protecció derivada del *REAL DECRETO 1027/1993, de 25 de Junio, por el que se regula la acción educativa*

en el exterior i amb l'àmplia xarxa d'agrupacions per l'ensenyament de l'espanyol dependents de les ambaixades. Per tal que la població infantil catalana arreu del món pugui, sense interferir en el seu procés d'aprenentatge de les llengües altres que el català al sistema escolar el país d'acollida, les entitats catalanes de l'exterior han multiplicat en els darrers anys **les iniciatives d'ensenyament de la llengua catalana per a les comunitats catalanes infantils de l'exterior**. Es recorda que una iniciativa de la FIEC a 2009 demanant als grups parlamentaris d'incloure les comunitats catalanes de l'exterior en el redactat de la LEC (Llei d'Educació de Catalunya) no va tenir, malauradament, cap èxit.

També cal destacar la creació del grup **Patufets al Món/ quan el català és minoria** (<http://patufetsalmon.wordpress.com/>), que es presentà durant la Trobada, una plataforma que aglutina recursos per a l'aprenentatge del català i per transmetre la cultura i tradicions catalanes a nens i nenes que no viuen a Catalunya o en alguna altra àrea dels Països Catalans i que també és un racó on trobar preocupacions, dubtes, interessos, propostes dels pares i mares que viuen a l'estranger, etc.

Es va acordar emprendre les accions següents:

- Adreçar una carta a la Consellera d'Ensenyament exposant la nova situació del creixement de les comunitats infantils a l'exterior, proposant diverses actuacions (veure Comunicat de la FIEC de 28.11.2013) amb còpia a tots els Grups Parlamentaris al Parlament de Catalunya.
- Donar suport a les activitats de **Patufets al Món/ quan el català és minoria i a les accions en favor de poder disposar de recursos virtuals per l'ensenyament del català a l'exterior**.

- **La Llei d'Acció Exterior de Catalunya i la reforma de la Llei 18/1996**

El mes d'agost de 2013 el Consell Executiu del Govern de Catalunya va aprovar l'avantprojecte de Llei de l'Acció Exterior de Catalunya. La Llei identifica tots els actors catalans que poden tenir veu a l'estranger i té com a intenció bàsica "la projecció de Catalunya com un actor internacional compromès, solidari i responsable". Els articles 28, 31 i 32 del projecte de Llei fan referència als catalans de l'exterior i a les seves entitats. Es constata que aquesta Llei no es pot considerar substitutiva de la Llei 18/1996 de relacions amb les comunitats catalans de l'exterior i que la reforma d'aquesta Llei, que amb 17 anys de vigència, ha perdut bona part del seu impuls inicial resta com una necessitat.

Es va acordar emprendre les accions següents:

- Acceptar la proposta del Grup Parlamentari d'ICV per a comparèixer davant la Comissió d'Affers Exteriors i Unió Europea del Parlament de Catalunya per a exposar la nostra posició sobre la Llei de l'Acció Exterior de Catalunya.

- Insistir davant el Parlament de Catalunya en la necessitat d'adoptar una nova Llei específica de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior que substitueixi la vigent Llei 18/1996.
- La Comissió d'Afers Exteriors i Unió Europea del Parlament de Catalunya ha sol·licitat, a proposta d'ERC, també la compareixença de la FIEC davant aquesta Comissió per a informar sobre les comunitats catalanes de l'exterior. Es preveu que es porti a terme en el 1er Trimestre de 2014.

- **La valorització del patrimoni cultural de la Catalunya Exterior**

Es constata el gran èxit de la campanya sobre 'Els Tresors del Patrimoni Cultural de la Catalunya Exterior' entre les comunitats catalanes de l'exterior que ha permès augmentar el coneixement del molt que els catalans de l'exterior han deixat com a herència a molts països al llarg dels anys. L'exposició sobre 'Els Tresors del Patrimoni Cultural de la Catalunya Exterior' presentada a Barcelona el novembre de 2013 ha estat un èxit.

Es va acordar emprendre les accions següents:

- L'exposició sobre 'Els Tresors del Patrimoni Cultural de la Catalunya Exterior' està a la disposició de les entitats catalanes de l'exterior. De moment està prevista la seva presentació a Madrid, Saragossa, Luxemburg i a la UCE de Prada de Conflent.

- **La recuperació de les emissions de TV3CAT**

La gran majoria d'assistents constaten que dos anys després de la desaparició de les emissions per satèl·lit de TV3CAT res no ha estat fet per a garantir, tal i com va prometre la CCMA, una recepció del senyal de TV3 per les xarxes de TV cable (atesa la baixa qualitat del senyal internet de TV3) ni per millorar la recepció per internet. Es constata que la situació actual del país fa que la recepció normalitzada i en temps rel de les emissions de TV3 siguin una necessitat i que l'argument econòmic utilitzat en el seu moment no resulta massa vàlid actualment.

Es va acordar emprendre les accions següents:

- S'enviarà al Grup Parlamentari d'ICV i a altres que vulguin sumar-s'hi el text d'una **Proposta de Resolució del Parlament de Catalunya**, elaborada per la FIEC, demanant la dotació pressupostària per a endegar novament les emissions de TV3CAT durant l'any 2014.

- **Subvencions 2013**

El Departament de Presidència, on estan adscrites les comunitats catalanes de l'exterior manté, amb una molt lleugera reducció, els pressupostos de 2013 i la partida pressupostària destinada a les comunitats catalanes de l'exterior a 2014 se situa **en 800.000 euros, el que suposa un augment del 33% respecte dels 600.000 euros destinats pel mateix concepte en el pressupost prorrogat de 2013.** Les quantitats atorgades pel mateix concepte van ser de 2.415.643 milions d'euros a 2010, de 1.439.186 a 2011 i de 1.200.000 a 2012. **Es a dir que, la reducció del suport pressupostari és, malgrat la significativa recuperació proposada per 2014, del 66,8% respecte dels recursos disponibles a 2010.** Moltes entitats, particularment les de l'Estat espanyol i moltes del Con Sud d'Amèrica i d'Amèrica Central, han sofert de manera molt aguda els **efectes de l'important retallada de 2013 (50% respecte de 2012)** i, esperem, que aquest augment proposat per a 2014 serveixi per a pal·liar els efectes devastadors de la mesura en les entitats més afectades. Es constata una manca de claredat en els criteris utilitzats per l'atorgament de subvencions a 2013.

El responsable de l'Àrea de CCE del Govern Català informa que s'intentarà publicar l'Ordre de subvencions 2014 molt més aviat que a 2013.

- **El suport al procés català pel dret a decidir**

Es constata amb satisfacció l'èxit de la Via Catalana a l'exterior als voltants de l'11 de setembre i el creixement organitzatiu important de l'Assemblea Nacional Catalana a l'exterior. S'intensificaran, dins el respecte als objectius propis de cada entitat, les col·laboracions amb l'ANC-Exterior i amb Catalans Al Mon.

- **La millora de la difusió de la informació a les comunitats catalanes de l'exterior**

Des de la FIEC, en col·laboració amb Catalanasalmon, es començarà a treballar, dins les molt limitades disponibilitats pressupostàries, en el disseny d'un Portal de la Catalunya Exterior que pugui acollir tots els recursos disponibles. Aquest objectiu ja es va fixar a 2012 però no ha estat possible realitzar-lo ateses les limitadíssimes capacitats pressupostàries de la FIEC.

Moltes gràcies a tots els participants i a les moltes entitats i persones que, tot i no poder participar, es van adherir i sol·licitar la tramesa de la informació sobre els resultats de la Trobada.

Barcelona, gener de 2014